

CONSELLS ESCOLARS MUNICIPALS

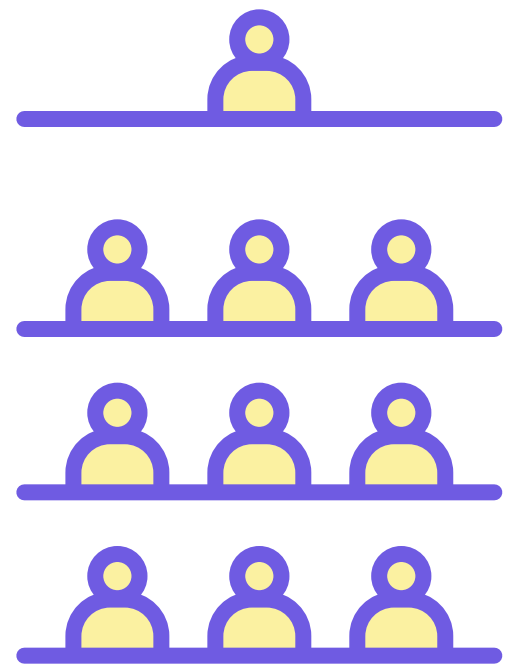
Juliol 2023

Diputació
Barcelona

Àrea d'Educació

Servei de Suport Municipal. Gerència de Serveis d'Educació

El consell escolar municipal (CEM) és un òrgan preceptiu de consulta i participació per als municipis que tenen competències delegades en el primer cicle d'educació infantil, educació de persones adultes o ensenyaments artístic

Està regulat per la LEC (2009) i pel Decret 404/1987

La Diputació de Barcelona interpreta aquest marc legal des de la perspectiva de les ciutats educadores

Carta de ciutats educadores

Principi 8: governança i participació ciutadana

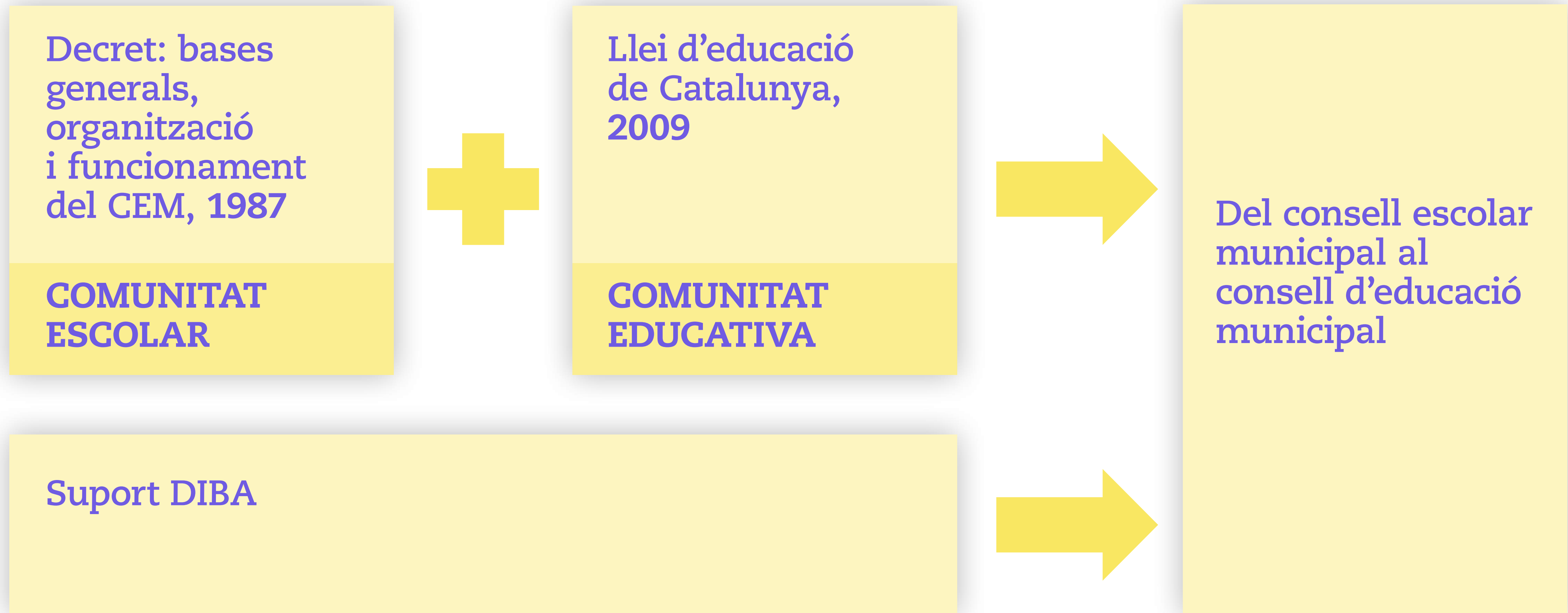

La ciutat educadora es construeix a partir d'un paradigma de governança, i en el seu disseny i progrés hi cooperen les administracions públiques i la ciutadania (...).

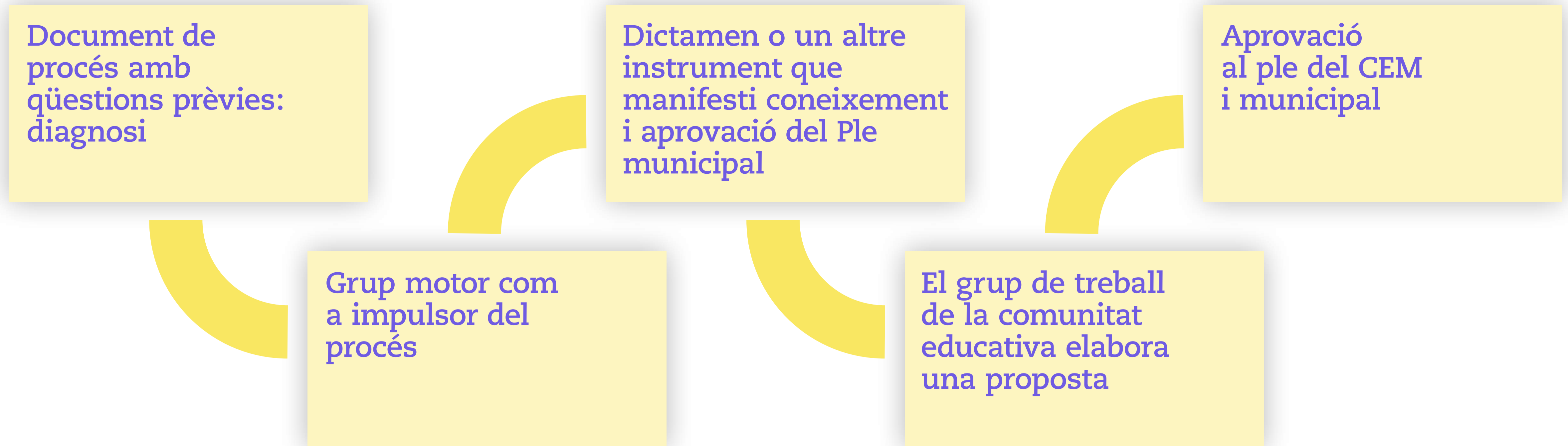
Fomenta la participació ciutadana, amb una perspectiva crítica, constructiva i corresponsable, en la gestió municipal i la vida comunitària, obrint els processos de presa de decisions a la ciutadania. Ha de comptar amb les institucions i organitzacions civils i socials (...).

Per a això, el govern local ha de facilitar prèviament la informació necessària (...).

En acabar el procés participatiu, cal informar públicament dels resultats i analitzar l'eficàcia i els límits del procediment seguit (...).

Procés de suport tècnic de la Gerència de Serveis d'Educació

El CEM: un espai de governança educativa

- El CEM és l'espai de **participació, consulta i proposta** de la comunitat educativa local.
- És el **fòrum de l'ecosistema educatiu local**: plaça de discussió i col·laboració de diferents actors que participen en l'educació.
- Un CEM no executa, sinó que **influeix**: propostes documentades i compartides orienten el marc d'actuació de les administracions educatives.
- Democràcia deliberativa: CEM.
- Democràcia representativa: ple municipal.
- Opinió informada: **debatre arguments i dades**, no posicions, ideologies ni identitats.

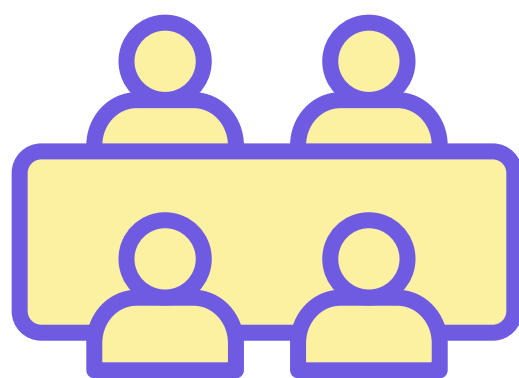
El CEM empodera la comunitat educativa

- El CEM empodera la comunitat educativa, que assumeix la seva utilitat i l'oportunitat que obre un òrgan preceptiu. **Dota la participació de contingut i sentit.**
- Es basa en el **respecte a tots els agents**, persones i opinions, que informen sobre les seves propostes i les argumenten. Crea un ambient col·laboratiu de treball amb la comunitat educativa.
- La riquesa es troba en la **pluralitat d'agents** i la força en l'**acord de les parts**.

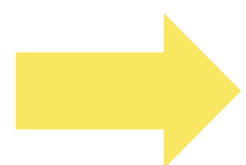
El CEM: estratègies de governança / 1

1. **Lideratge:** l'alcaldia o la regidoria han de dirigir els treballs amb una visió de ciutat educadora.
2. **Comissió permanent:** procura la continuïtat del treball.
3. **Secretaria:** facilita la comunicació, documentació i renovació de membres i l'acompliment de normes amb la comissió permanent.
4. **Reglament de règim intern:** normativa com a garantia per a tots, no com a rigidesa.
5. **Elecció i renovació de membres:** són l'oportunitat de participació plural de la comunitat.
6. **Comissions:** espais operatius que responen a la realitat local, més flexibles i enfocats, en què es poden consensuar temes polèmics.
7. **Convidats:** al ple i a les comissions, persones no membres amb coneixement i experiència, que enriqueixin el debat i facin propostes.

El CEM: estratègies de governança / 2

8. Projecta una mirada àmplia de ciutat educadora: **ordena i coordina** espais de treball, agents, projectes...
9. La representativitat és **sectorial**, no nominal.
10. Exigeix comunicació i **transparència** per a la comunitat educativa.
11. El **consens** pot sumatiu, la votació pot ser divisiva (dictàmens amb vots particulars).
12. Consells escolars dels centres: una **oportunitat** d'intervenció municipals que facilita el treball del CEM.

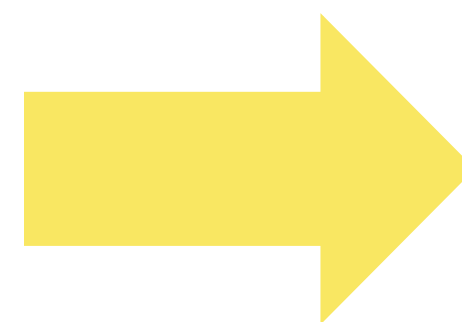
El CEM: atributs o característiques

- Representació d'actors o sectors
- Deliberació de la ciutat educadora
- Col·laboració, consens, debat i proposta
- Estabilitat i continuïtat
- Respecte, integració i escolta activa
- Transparència
- Rendició de comptes
- Ordenació d'espais de participació
- Proximitat

Marc normatiu: un punt de partida

PRIMER MITE: la normativa genera un sostre i permet poques adaptacions.

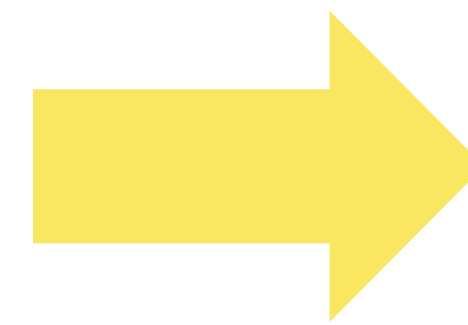

REALITAT: l'única rigidesa normativa és per garantir el dret fonamental a la participació.

Hi ha poca normativa concreta: el Decret 404/1987, de 22 de desembre, és una norma que estableix unes bases mínimes de compliment obligatori, però que deixa un **recorregut ampli** per al dret a la participació comunitària. Per tant, som davant d'una **oportunitat**.

Marc normatiu: la normativa és la garantia i el marc de la participació

SEGON MITE: la normativa no facilita la participació. El Decret 404/1987, de 22 de desembre, fins i tot la limita.

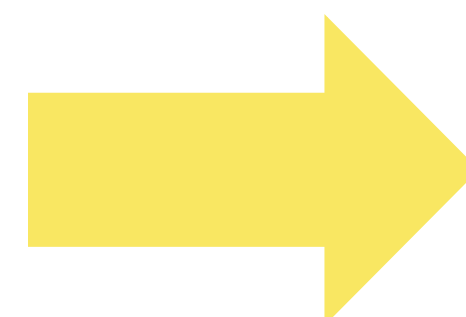
REALITAT: la normativa és un instrument perquè la participació sigui fluida. Però, encara que fem recerca i innovació responsables (RRI, per la sigla en anglès) jurídicament participatives, si no hi ha **cultura participativa de base**, el CEM no serà participatiu.

Si el problema és la participació real de la comunitat, la solució no és la normativa.

Cal fer servir **lideratges i estratègies** que fomentin aquesta participació.

Marc normatiu: el CEM pot esdevenir motor de l'ecosistema educatiu local

TERCER MITE: el model de CEM està preestablert a la normativa i no es pot modificar.

REALITAT: el Decret 404/1987 té un model, el d'un consell municipal d'àmbit escolar, però no limita que pugui ampliar-se.

Els veritables **condicionants** són:

- Quin model de CEM volem? El CEM, serà un òrgan de governança de l'ecosistema educatiu local?
- Qui hi participarà? Representants del sector escolar o també la resta de la comunitat educativa?
Voldrem accontentar tothom, o que funcioni la representativitat per sectors?
- Com ho farem? De quants recursos tècnics i organitzatius disposem?
- Per què ho farem? Constituïm el CEM per normativa o per a una altra finalitat?
Hi ha interès de l'alcaldia i de l'oposició? Hi ha demanda de la comunitat educativa del municipi?

Nivells de participació al CEM

